

Daně z příjmů

přehledy, daňové
a účetní tabulky

**163 názorných přehledů, 28 tabulek
a 6 příloh**

zahrnuty novely pro rok 2024

v přehledech zahrnuty odkazy na DPH i účetnictví

vylučování kurzových rozdílů

daňová omezení u osobních aut od roku 2024

přepočítání měny pro výpočet daně

praktické a přehledné účetní a daňové tabulky

netradiční pomůcka vhodná pro účetní,
podnikatele, kontrolní činnost

PRÁVNÍ STAV VČETNĚ
DAŇOVÉHO BALÍČKU 2024

Jiří Dušek

Daně z příjmů

**přehledy, daňové
a účetní tabulky**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **restně stíháno**.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

Edice Účetnictví a daně

Ing. Jiří Dušek

Daně z příjmů přehledy, daňové a účetní tabulky

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

tel.: 234 264 401

www.grada.cz

jako svou 9 175. publikaci

Realizace obálky Vojtěch Kočí

Sazba Monika Koucká

Odborná redaktorka Ing. Kateřina Patková

Počet stran 216

Patnácté vydání, Praha 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2020, 2023, 2024

Vytiskla tiskárna Typodesign, s.r.o., České Budějovice

© GRADA Publishing, a.s., 2024

ISBN 978-80-271-7186-6 (pdf)

ISBN 978-80-271-5236-0 (print)

Obsah

Seznam přehledů	6
Seznam tabulek	9
Úvod	10
Přehledy	11
Tabulky	174
Příloha č. 1 – Co je a co není samostatnou věcí v budovách a stavebách podle pokynu GFŘ-D-59	204
Příloha č. 2 – Protokol o likvidaci zásob	206
Příloha č. 3 – Výplata podílů na zisku	207
Příloha č. 4 – Finanční majetek – účtování a oceňování v roce 2024	208
Příloha č. 5 – Zdaňování neziskových subjektů v roce 2024.....	210
Příloha č. 6 – Odpisování osobních aut kategorie M ₁ od roku 2024	211
Seznam publikací vydaných autorem	213

Seznam přehledů

Informace k daním	11
Soustava daní	12
Vždy mějte na paměti	13
Daňové souvislosti	14
Co je a není daňovým nákladem	15
Výdaje (náklady) FO	16
Paušální daň – pásma	17
Paušální zálohy (§ 38lk)	18
Paušální daň – rozhodné příjmy	19
Paušální daň – evidence příjmů	20
Paušální výdaje	21
Výdaje paušálem u FO	22
Spolupracující osoby (§ 13)	23
Nedaňový náklad – nedaňový výnos	24
Nerealizované kurzové rozdíly	25
Opravy základu daně (§ 23)	26
Dodatečné vyměření daně	27
Daň stanovená podle pomůcek	28
Daň vybíraná srážkou (§ 38d)	29
Srážková daň z příjmů daňových rájů	30
Směrnice ATAD v ZDP	31
Solidární progresivní zvýšení daně a zálohy	32
Zdanění nerezidentů v ČR	33
Daně a poplatky	34
Závazné posouzení	35
Úrok z prodlení	36
Posečkání, prominutí daní a příslušenství	37
Evidence plateb v hotovosti	38
Brutace (§ 38s)	39
Některé daňové věci	40
Věcná břemena (služebnosti)	41
Směna	42
Narovnání	43
Odpočet výdajů na výzkum a vývoj	44
Oznámení o záměru výzkumu a vývoje	45
Výdaje na výzkum a vývoj	46
Projektová dokumentace výzkumu a vývoje (§ 34c)	47
Odpočet na podporu odborného vzdělávání	48
Pojistná událost (na konci roku)	49
Zdanění dluhů (§ 23/3/a/11)	50
Uplatnění daňové ztráty	51
Období pro daň	52
Zálohy na daň z příjmů (§ 38a)	53
Výše záloh daně z příjmů (§ 38a)	54
Hospodářský rok	55
Přechod na hospodářský rok	56
Minimum daňové optimalizace	57
Dohody o provedení práce	58
Bezplatné poskytnutí vozidla zaměstnanci (§ 6/6)	59

Zaměstnanec – zaměstnavatel	60
Obecné benefity zaměstnanců	61
Závislá práce x švarcsystém od 1. 1. 2012	62
Rekvalifikace	63
Prohlubování a zvyšování kvalifikace	64
Motivační příspěvek studentům (§ 24/2/zu)	65
Náhrada mzdy za neschopnost	66
Stravování	67
Stravovací paušál	68
Stravování – závodní jídelny	69
Pití na pracovišti	70
Motivační pojištění	71
Motivační pojištění (§ 25/1/zn)	72
Slevové karty (§ 24/2/zd)	73
Evidence jízď	74
Paušální výdaj na dopravu	75
Výdaje na reklamu	76
Výdaje na reprezentaci	77
Reklamní předměty	78
Reklamní soutěže a reklamní slosování	79
Výhry z hazardních her	80
Ekologické zdroje energií od 1. 1. 2011	81
Církevní restituce	82
Nezaplacené zdravotní a sociální pojištění	83
Manka a škody daňově	84
Co není daňovou škodou (§ 25/2)	85
Prokazatelně provedená likvidace zásob (§ 24/2/zg) od 1. 1. 2008	86
Škoda na cizím majetku	87
Bezúplatné plnění – limity – uznatelnost	88
Bezúplatné plnění daňově uznatelné	89
Komu a na co lze daňově darovat	90
Bezúplatná plnění na živel	91
Obdarovaný	92
Odměny dárcům krve	93
Členské příspěvky právníckým osobám	94
Profesní komory s povinným členstvím	95
Daňové přiznání FO	96
Oznámení o osvobozených příjmech FO	97
Domácnost	98
Sleva na manžela (§ 35bb)	99
Bytová potřeba – definice (§ 4b)	100
Bytová potřeba – osvobození od daně (§ 4/1)	101
Bytová potřeba – uznané úroky z úvěrů (§ 15/3,4)	102
Nahodilý příjem (§ 10)	103
Nezaplacené náklady v DE	104
Předčasné ukončení zemědělské činnosti FO	105
Přechod z daňové evidence na účetnictví	106
Úmrtí podnikatele	107
Výřazení motorového vozidla FO z OM	108
Jednatelé a společníci s. r. o.	109

Zdanění podílů na zisku a převodu podílů	110
Definice společností pro účely ZDP	111
Osvobození úroků a licenčních poplatků	112
Podmínky osvobození z podílů na zisku	113
Spojené osoby (§ 23/7)	114
Cena obvyklá – definice	115
Cena obvyklá (např. § 23/7)	116
Kdy lze úroky daňově od FO	117
Výprosa – výpůjčka – zápůjčka – úvěr	118
Bezúročné i úročené půjčky	119
Soukromé životní pojištění (§ 6)	120
Soukromé životní pojištění (§ 15)	121
Finanční náklady (§ 25/1/w)	122
Rychlý výpočet pro § 25/1/w	123
Vstupní cena majetku u FO (§ 29)	124
Odpisování majetku	125
Odpisové skupiny	126
Omezení u osobních aut od roku 2024	127
Mimořádné odpisy (§ 30a)	128
Příklady na mimořádné odpisy	129
Odpisy HM k výrobě sluneční energie (§ 30b)	130
Pěstitelské celky	131
Zvířata	132
Nehmotný majetek	133
Co není nehmotným majetkem	134
ISO	135
Goodwill	136
Dotace	137
Odpisování movitých věcí	138
Movité věci a zvířata	139
Soubor majetku	140
Komponentní odpisování	141
Výhrada vlastnictví	142
Předčasné užívání, zkušební provoz	143
Povinné předání majetku – vyvolaná investice	144
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	145
Vstupní cena a technické zhodnocení (TZ)	146
TZ hrazené nájemcem	147
Podmínky řádného ukončení FL	148
Převod TZ na pronajímatele	149
Vstupní cena u pronajímatele	150
Výdaje nad rámec nájemného	151
Příjmy z prodeje hmotných movitých věcí (§ 4/1/c)	152
Pořízení majetku na úvěr	153
Finanční leasing (§ 21d)	154
Finanční leasing – doby odpisování	155
Odpisování nájemce u FL	156
Daňový výpočet FL	157
Odkoupení předmětu FL	158
Neodkoupení předmětu FL	159

Opravné položky pohledávek	160
Odpis pohledávky u dlužníka (§ 24/2/y)	161
Daňově výhodné vyřazení pohledávky	162
Vyřazení pohledávky do 30 000 Kč	163
Výše daňových opravných položek pohledávek	164
Postup vyřazení pohledávky	165
Postoupení pohledávek	166
Rezervy na opravy	167
Výše a výpočet rezervy na opravy	168
Rezervy – možné ukončení (ZoR § 7/4, 6)	169
Rezervy na likvidaci solárních panelů	170
Svěřenský fond	171
Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.	172
Trestní odpovědnost právnických osob (zákon č. 418/2011 Sb. od 1. 1. 2012, novela č. 183/2016 Sb. s účinností od 1. 12. 2016)	173

Seznam tabulek

100	Základní schéma listu tabulky	174
102	Úrok z prodlení podle občanského zákoníku	175
103	Míra inflace	176
105	Státní dluh České republiky	177
110	Poplatky	178
120	Sazby DPH	179
160	Sazby zákonného pojištění odpovědnosti	180
190	Dny pracovního klidu	181
192	Letní čas	182
211	Stravné při tuzemských pracovních cestách od 1. 1. 2007	183
256	Průměrné ceny pohonných hmot – pro zaměstnance od 1. 1. 2007 a od 1. 1. 2009 i pro podnikatele	184
259	Sazby náhrad za používání silničních motorových vozidel	185
310	Sazba daně z příjmů právnických osob (podnikatelé)	186
315	Srážková daň	187
342	Měsíční zálohová daň z příjmů ze závislé činnosti od roku 2008	188
345	Měsíční záloha daně s progresivní daní	192
350	Technické zhodnocení	193
361	Výdaje procentem z příjmů u FO od roku 2018	194
362	Sleva na dani u FO od roku 2006	195
570	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2024	196
710	Sazby sociálního a zdravotního pojištění	197
712	Minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění OSVČ	198
715	Maximální vyměřovací základ soc. a zdr. pojištění	199
720	Minimální mzda	200
721	Přepočet minimální hodinové mzdy	201
740	Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	202
750	Invalidní daň a průměrná mzda	203

ÚVOD

Dostává se vám do rukou další publikace z řady „Předpisy v přehledech“ (DPH – zákon s přehledy, Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech, Vyhněte se chybám v účetnictví). Formu těchto publikací můžeme přirovnat k „předpisovým aforismům“. Proč? Jejich hlavní předností je stručnost. Mají snahu říci co nejvíce, co nejvýstižněji, a to vše na jediné stránce. A pokud některý přehled pro vás není užitečný, tak vás aspoň nezdrží.

Důležité upozornění: jedná se o stručné přehledy, proto zde nejsou podány vyčerpávající informace u dané problematiky. Je vždy nutné k tomu mít i platné znění předpisů.

Daně z příjmů jsou v současné době nejrozsáhlejší daňový zákon. Jeden a tentýž problém je obecně v předpisech řešen na mnoha místech. První část publikace tvoří přehledy, které komplexně a co nejstručněji uvádějí to nejdůležitější k danému problému. Jednotlivé odkazy na předpisy umožňují najít vše potřebné v předpisech.

Do druhé části publikace jsou zařazeny praktické daňové a účetní tabulky. Některé jsou všeobecně známé, ale jsou zde i tabulky, které vám mohou pomoci v daňové optimalizaci a kontrolní činnosti. Daňové tabulky jsou pomůckou, do které lze nahlédnout, je-li třeba rychle zjistit nějaké číslo.

U většiny tabulek je uveden i historický přehled, a tak nemusíte vyhledávat potřebné starší údaje v rozsáhlé literatuře. Pro porovnání v čase je uvedeno procentuální, popř. absolutní srovnání. Účinnou pomůckou jsou i citace z předpisů a minimum nejdůležitějších údajů týkajících se dané oblasti. Každá tabulka je doplněna pro oživení méně známým českým příslovím. (Čerpal jsem z knihy Česká přísloví, D. Bittnerová, F. Schindler, Karolinum, Praha 1997.)

Pro odkazy na nový občanský zákoník (NOZ) a zákon o obchodních korporacích (ZOK) jsem použil publikaci Převodní tabulky a rejstříky (Sagit, 2012).

Publikace je určena nejen těm, kteří se již touto problematikou běžně zabývají, ale také těm, kteří se s touto oblastí teprve seznamují a hledají přehlednou a srozumitelnou orientaci. Je určena všem účetním, daňovým poradcům, auditorům, studentům a pracovníkům finančních úřadů.

Skutečností je, že daňové zákony jsou čím dále složitější. Proto platí:

„Daně jsou jako slunce, čím déle do nich hledíš, tím méně vidíš.“

Předem děkuji za případné náměty či připomínky.

Děkuji Ing. B. Čuhlovi za přehled Soukromé životní pojištění a za aktuální tabulku 570 a Ing. B. Holečkovi za aktuální přílohu č. 5 a 9.

Své náměty, připomínky či vlastní zkušenosti můžete posílat na adresu autora e-mail: dusek.jiri@tiscali.cz.

autor

Informace k daním

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- **Novely zákonů v Poslanecké sněmovně:**
 - Poslanecká sněmovna – záložka Dokumenty – zde je: Ke sněmovním tiskům vytváříme několik rejstříků:dle navržených změn předpisů Sbírký zákonů – zde zadáte číslo zákona a máte k dispozici všechny dokumenty, kde je tento předpis měněn.
Doporučení: využijte Důvodové zprávy jednotlivých navržených novel.
- **Nejvyšší správní soud:**
 - záložka Rozhodovací činnost – a zde např. Judikatura správních soudů
- **Generální finanční ředitelství (GFR) – stanoviska a pokyny**
 - Pokyn D-59 s účinností od 1. 1. 2023
- **Zápisy z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR s MF ČR** (<http://cds.mfcr.cz/> – Daně a poplatky – Příspěvky KV KDP v menu poslední)
- **Zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní**

Soustava daní

- **HMOTNÉ:**
 - **Přímé:**
 - Daně z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.)
 - Daň z nemovitých věcí (zákon č. 338/1992 Sb.)
 - Daň z nabytí nemovitých věcí (zákon č. 340/2013 Sb.) – od 1. 1. 2014
 - Daň dědičná (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
 - Daň darovací (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
 - Daň silniční (zákon č. 16/1993 Sb.)
 - Daň z hazardních her (zákon č. 187/2016 Sb.)
 - **Nepřímé:**
 - Daň z přidané hodnoty (zákon č. 235/2004 Sb.)
 - Daně spotřební (zákon č. 353/2003 Sb.)
 - Daně ekologické (zákon č. 261/2007 Sb.)
 - Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
 - Daň z pevných paliv
 - Daň z elektřiny
- **PROCESNÍ:**
 - Správa daní a poplatků (zákon č. 337/1992 Sb.)
 - Daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb. platný od 1. 1. 2011)
 - Soudní řád správní (zákon č. 150/2002 Sb.)

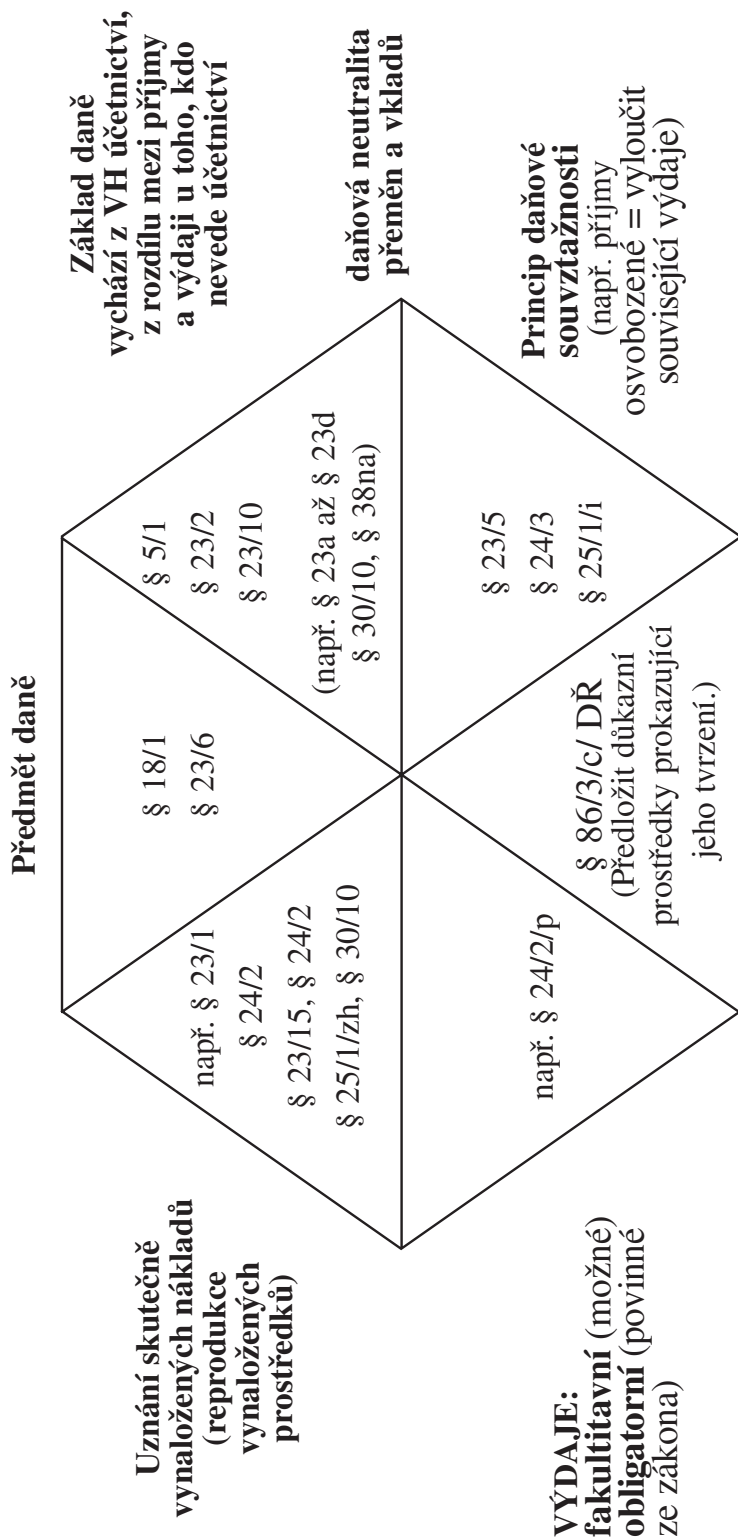
Vždy mějte na paměti

Tatáž věc (problém) – z jakého pohledu se na ni dívám:

- k jakému datu!
- o jak velkou problematickou částku se jedná
- vede účetnictví x nevede účetnictví
- kalendářní rok x hospodářský rok
- podnikatel x nepodnikatel
- fyzická osoba (FO) x právnická osoba (PO)
- zaměstnavatel x zaměstnanec
- pronajímatel x nájemce
- daně z příjmů x DPH
- daně z příjmů x jiné daně
- občanský zákoník x obchodní zákoník
- tuzemsko x cizina
- peněžní x nepeněžní plnění
- přeměny x nepřeměny
- od kdy je účinnost ustanovení zákona:
 - ode dne platnosti zákona
 - od zdaňovacího období, které započalo v roce ...
 - od účetního období, které započalo v roce ...
- zda-li nejde o zneužití práva

A pokud něco vypadá velice daňově či finančně výhodně, je to většinou krajně podezřelé.

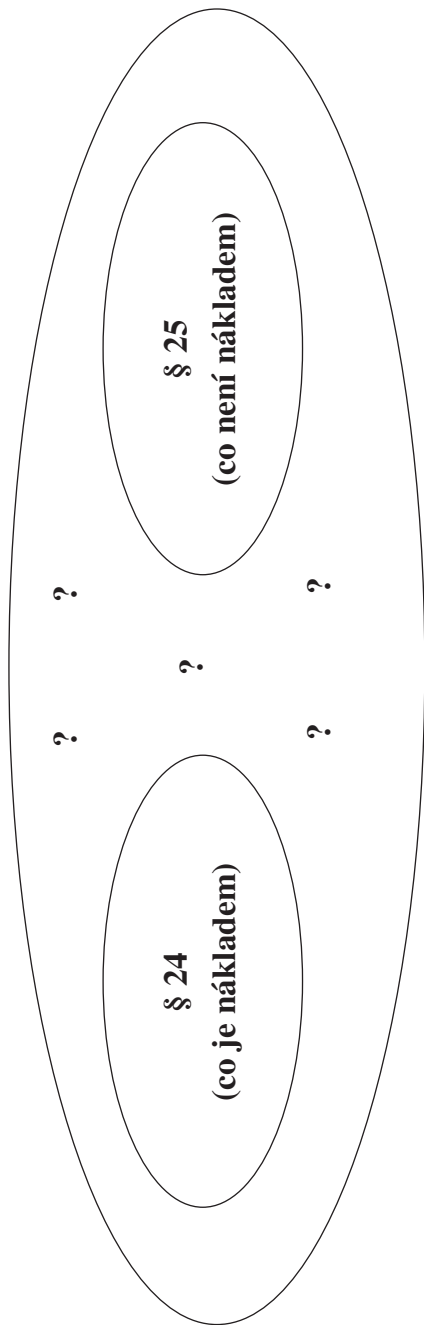
Daňové souvislosti

Důkazní břemeno je většinou na poplatníkovi

Co je a není daňovým nákladem

Zákon o daních z příjmů uvádí některé náklady, které jsou daňové a které ne. Základ daně se ještě o některé částky zvyšuje (§ 23/3/a) nebo snižuje (§ 23/3/b, nebo lze snížit c). Zbývá ovšem ještě mnoho případů, které zákon jednoznačně neřeší!

(Rambouskovo schéma)

- Za příjmy se považuje plnění (§ 23/6):
 - peněžní
 - nepeněžní (oceněné podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku)
 - příjmy získané směnou se posuzují jako příjmy získané prodejem

Výdaje (náklady) FO

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich (§ 5/1)	Příklady	§ 7/3	§ 9/3	§ 10/4	§ 24/1
DOSAŽENÍ (přítomnost)	– provozní výdaje (nejdou to odpisy)	X	X	X	X
ZAJIŠTĚNÍ (i budoucnost)	– správa majetku	X	X	–	X
UDRŽENÍ (i budoucnost)	– odpisy majetku	X	X	–	X

Paušální daň – pásma

- Pausální daň řeší tyto paragrafy ZDP: § 2a, § 7a, § 38lk
- Pro stanovení pásma paušální daně je zohledněno možné uplatnění výdajového paušálu, aby se paušální daň přiblížila odvodům, pokud by nebyla. Dle § 7/7 je výdajový paušál:
 - a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů živnostenského podnikání řemeslného,
 - b) 60 % ze živnostenského podnikání,
 - c) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti.
- *Příklad: Řemeslník má roční příjem 1,9 mil. Kč. Příjem má pouze z řemeslné činnosti (100 %), kde lze uplatnit 80 % výdajového paušálu. Proto spadá do 1. pásma paušální daně.*
- Dle § 2a/5 jsou pásma určena s ohledem na výdajový paušál takto:

Roční příjem je	a alespoň 75 % příjmů je z činností, na které lze uplatnit některý výdajový paušál	
		80 %
do 1 mil. Kč	1. pásmo bez ohledu na to, z jaké činnosti	
do 1,5 mil. Kč	1. pásmo	
do 2 mil. Kč	1. pásmo	2. pásmo
		2. pásmo
		3. pásmo
		40 %

Paušální zálohy (§ 38lk)

- Jedinou měsíční zálohou paušální daně platíte tři odvody zároveň:
 - Daň z příjmů určena v § 38lk/7 zákona o daních z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.)
 - Sociální pojištění určeno v § 14/3 zákona o sociálním pojištění (zákon č. 589/1992 Sb.)
 - Zdravotní pojištění určeno v § 3a/5 zákona o zdravotním pojištění (zákon č. 592/1992 Sb.)

Pásmo	Rok	Paušální daň		Daň z příjmu	Pojištění měsíčně	
		měsíčně	za rok		sociální	zdravotní
1.	2021	5 469	65 628	100	2 976	2 393
	2022	5 994	71 928	100	3 267	2 627
	2023	6 208	74 496	100	3 386	2 722
	2024	7 498	89 976	100	4 430	2 968
2.	2023	16 000	192 000	4 936	7 446	3 591
	2024	16 745	200 940	4 936	8 191	3 591
3.	2023	26 000	312 000	9 320	11 388	5 292
	2024	27 139	325 668	9 320	12 527	5 292

Paušální daň – rozhodné příjmy

- Při volbě paušální daně je nutné vzít v potaz:
 - jakou má poplatník vyšší rozhodných příjmů (viz dále),
 - nelze uplatnit žádnou odpočitatelnou položku (§ 35ba/1),
 - nelze uplatnit odpisy (§ 26/8) – odpisy se vedou pouze evidenci (nelze tuto dobu odpisování prodloužit),
 - úsporu (finanční či jen časovou) za vedení daňové evidence (účetnictví), popř. daňového poradce.
- Rozhodné příjmy jsou příjmy ze samostatné činnosti mimo (§ 2a/2/c):
 - příjmy od daně osvobozené,
 - příjmy, které nejsou předmětem daně,
 - příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,
 - příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud jejich celková výše nepřesáhne 50 000 Kč.

Běžné zdanění	Paušální daň
<p>Odpočitatelné položky – lze uplatnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní sleva, • sleva na manžela, • sleva na manžela ZTP, • základní sleva na invaliditu, • rozšířená sleva na invaliditu, • sleva na držitele průkazu ZTP/P, • daňové zvýhodnění na dítě. 	<p>Nelze uplatnit žádnou slevu. (Daňové kalkulačky vám ukážou, zdali se vám i přesto paušální daň vyplatí.)</p>